

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ नुसार विधि व न्याय विभाग (खुद्द), मंत्रालय (नागपूर व औरंगाबादसह) या विभागातील गट-ड संवर्गामधील “शिपाई” हे पद दिव्यांगासाठी सुनिश्चित करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
विधि व न्याय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण १०२१/प्र.क्र. ८/२१/२-अ
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
तारीख: ११ फेब्रुवारी, २०२१

वाचा :

- १) दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६
- २) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक : दिव्यांग २०१३/प्र.क्र. ३५/दि.क.२, दिनांक ०७.१०.२०१६
- ३) शासन परिपत्रक, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक : दिव्यांग २०१९/प्र.क्र. २५१/दि.क.२, दिनांक १२.११.२०२०
- ४) केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, नवी दिल्ली यांची दिनांक ०४.०१.२०२१ ची अधिसूचना
- ५) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक : दिव्यांग २०१९/प्र.क्र. २५१/दि.क.२, दिनांक ०२.०२.२०२१

प्रस्तावना-

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ मधील कलम ३३ नुसार दिव्यांगासाठी शासन सेवेतील पदांची पदसुनिश्चिती करणे आवश्यक आहे. यासाठी केंद्र शासनाने दिनांक ०४.०१.२०२१ च्या अधिसूचनेन्वये दिव्यांगासाठी सुनिश्चित केलेल्या पदांची यादी करून सदर यादी केंद्र शासनाच्या www.disabilityaffairs.gov.in या संकेतस्थळावर Policy/Act/Rules-Notifications येथे List of Posts Identified suitable for Person with Benchmark Disabilities notified on ०४.०१.२०२१ या शिर्षाखाली प्रसिद्ध केली आहे. सदर अधिसूचनेनुसार (केंद्र शासनाच्या धर्तीवर) केंद्र शासनाने पदसुनिश्चिती करून दिव्यांगासाठी सुनिश्चित केलेली गट “अ” ते गट “ड” मधील जी पदे राज्य शासनाच्या आस्थापनेवर आहेत, अशा पदांबाबत किंवा केंद्र शासनाने प्रसिद्ध केलेल्या यादीतील ज्या पदांची कर्तव्ये व जबाबदा-या, कामाचे स्वरूप व प्रचलित वेतनश्रेणी राज्य शासन सेवेतील पदांशी समान आहेत, अशा पदांची पदनामे जरी भिन्न असली तरी राज्य शासन सेवेतील ती पदे दिव्यांगासाठी सुनिश्चित राहतील व त्याप्रमाणे प्रशासकीय विभागाने त्यांच्या स्तरावर त्यांच्या आस्थपनेवरील पदे दिव्यांगासाठी सुनिश्चित करावयाची आहेत, अशा सूचना सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाने दिनांक ०२.०२.२०२१ च्या शासन निर्णयान्वये दिलेल्या आहेत. त्यास अनुसरून विधि व न्याय विभाग (खुद्द) मंत्रालय, (नागपूर व औरंगाबादसह) विभागातील गट-ड संवर्गातील शिपाई हे पद सुनिश्चित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ मधील कलम ३३ नुसार राज्य शासनाच्या अखत्यारीतील पदांची पदसुनिश्चिती करण्यासाठी केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, नवी दिल्ली यांनी दिनांक ०४.०१.२०२१ च्या अधिसूचनेन्वये दिव्यांगासाठी सुनिश्चित केलेल्या पदांची यादी करून प्रसिद्ध केलेली आहे. सदर अधिसूचनेमध्ये दिव्यांगासाठी सुनिश्चित केलेल्या पदांच्या यादीमध्ये गट-ड संवर्गामधील “शिपाई” या पदाकरीता सुयोग्य दिव्यांग प्रकार निश्चित केल्याप्रमाणे, विधि व न्याय विभाग (खुद्द) (नागपूर व औरंगाबादसह) मध्ये गट-ड या संवर्गामधील “शिपाई” हे पद दिव्यांगासाठी सुनिश्चित करून त्याकरीता सुयोग्य दिव्यांग प्रकार विवरणपत्र - अ मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे सुनिश्चित करण्यात येत आहे.

०२. सदर शासन निर्णय, केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, नवी दिल्ली यांची दिनांक ०४.०१.२०२१ ची अधिसूचना व सामाजिक न्याय विभागाच्या दिनांक ०२.०२.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये दिलेल्या सूचनेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

०३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्र. २०२१०२११७३७०९५५१२ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरी ने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(वै. शि. डिगे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा .राज्यपाल यांचे सचिव ,राजभवन ,मलबार हिल ,मुंबई
- २) मा .मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव ,मंत्रालय ,मुंबई
- ३) मा.राज्यमंत्री (विधि व न्याय विभाग), मंत्रालय, मुंबई
- ४) मा .विरोधी पक्षनेता ,विधान परिषद/विधानसभा विधानमंडळ सचिवालय ,मुंबई
- ५) मा .मुख्य सचिव ,मंत्रालय ,मंबई
- ६) मा .प्रधान सचिव ,सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग ,मंत्रालय ,मुंबई ४०००३२
- ७) प्रधान सचिव व विधि परामर्शी, विधि व न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२
- ८) सचिव व वरिष्ठ विधि सल्लागार, विधि व न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२
- ९) सचिव (विधि विधान) , विधि व न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२
- १०) सह सचिव, विधि व न्याय विभाग, औरंगाबाद, पहिला मजला, मा.उच्च न्यायालय, अदालत रोड, औरंगाबाद ४३१००५
- ११) सह सचिव, विधि व न्याय विभाग, नागपूर, नवीन प्रशासकीय भवन, तळमजला , विक्रीकर भवन, सिव्हील लाईन्स नागपूर
- १२) विभागातील सर्व सह सचिव/उप सचिव/ अवर सचिव /कक्ष अधिकारी/ अधिकारी, मंत्रालय, मुंबई
- १३) सर्व कार्यासन, विधि व न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२
- १४) निवडनस्ती.

विवरणपत्र-अ

अ. क्र.	पदनाम	शारिरीक पात्रता	मानक दिव्यांगाचा सुयोग्य प्रकार	सदर पदांची जबाबदाऱ्या व कर्तव्ये	शेरा
१	शिपाई	S,ST,W,BN,L, KC, PP, MF, SE, H, C	a) B, LV, b) D,HH, c) OA,,OL,OAL,CP,LC, Dw,AAV d) ASD(M, MoD), ID, SLD,MI, e) MD involving (a) to (d) above	कार्यालय उघडणे, कार्यालयातील टेबल, खुच्चर्याची धूळ झटकणे, कार्यालयातील फाईल्स, टपालाची ने-आण करणे, अधिका-याना पाणी पुरविणे, वरिष्ठ अधिकारी यांनी सोपविलेली कार्यालयीन कामे, तसेच कार्यासनात शिपाई पदाची कर्तव्ये बजावणे.	सर्व कामे मुख्यालयाच्या ठिकाणी आहेत. असे काम कर्मचारी एकठ्याने करतो. अपवादात्मक परिस्थितीत मुख्यालयाच्या बाहे टपाल/नस्त्याची ने-आण करावी लागते. आवश्यकता भासल्यास नेमून दिलेले काम करण्यासाठी साधन व उपयंत्राच्या (aids and appliances) मदतीने काम करू शकतो.

Abbreviations:

Sr. No.	Abbreviation	Long Form	Sr. No.	Abbreviation	Long Form
1	B	Blind	9	DW	Dwarfism
2	LV	Low Vision	10	AAV	Acid Attack Victim
3	D	Deaf	11	ASD	Autism Spectrum Disorder (M)
4	HH	Hearing Handicapped	12	ID	Intellectual Disability
5	OL	One Leg	13	SLD	Special Learning Disability
6	OAL	One Arm and One Leg	14	MI	Mental Illness
7	CP	Cerebral Palsy	15	MD	Multiple Disabilities.
8	LC	Leprosy Cured	16	OA	One Arm

Abbreviations:

Sr. No.	Abbreviation	Long Form	Sr. No.	Abbreviation	Long Form
1	S	Sitting	7	PP	Pulling & Pushing
2	ST	Standing	8	MF	Manipulation by Fingers
3	W	Walking	9	SE	Seeing
4	BN	Bending	10	H	Hearing
5	L	Lifting	11	C	Communication
6	KC	Kneeling & Crouching			